<u>เอกสารประกอบการสอนรายวิชา MUS๓๓๐๕ ทักษะดนตรีตะวันตก ๕</u>

<u>(ขับร้อง)</u>สาขาวิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ ม.ราชภัฏสวนสุนันทา

ผู้สอน อ.อวัสดากานต์ ภูมี

เทคนิคสำคัญในการร้องเพลงคลาสสิก คือ การหายใจ ผู้ร้อง ต้องสามารถ support เก็บลมในร่างกาย และขับร้องเพลงโดยใช้วิธีเปิดคอ และการใช้เสียง head tone รวมถึงการใช้เสียง vibrato

ในการร้องเพลงด้วยวิธีเปิดคอนั้น เป็นอีกหนึ่งวิธี ที่ช่วยเพิ่มศักยภาพในการร้องเสียงสูงได้ให้ไพเราะยิ่งขึ้น และยังช่วยรักษาเสียงของเรา ไม่ให้เกิดการบาดเจ็บจากวิธีร้องที่ใช้คอ และเสียงตะโกน การร้องเพลงโดยใช้เทคนิคการเปิดคอเป็นเทคนิคสำคัญในการร้องเพลงคลาสสิก ซึ่งช่วยให้การร้องเพลงในช่วงเสียงที่กว้างได้ดีขึ้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามเราควรเลือกบทเพลงให้เหมาะสมกับระดับเสียงของตนเอง รวมถึงการขับร้องที่ใช้เสียงได้ตามเครื่องหมายต่างๆในบทเพลง การใช้เสียง staccato เสียงสั้น การใช้เสียง legato ให้เสียงมีความต่อเนื่อง เชื่อมต่อ และไพเราะดั่งสายน้ำไหล

ตัวอย่างการฝึก ฮู ฮู ฮู ฮู ฮู / มา ฮา เม เฮ มี ฮี โม โฮ มู/ ยำ ยำ ยำ/ โฮ โฮ โฮ

เทคนิคสำคัญในการร้องเพลงป๊อป เน้นการใช้เสียงจริง เสียงสูงที่มีพลัง การออกเสียงที่ชัดเจน มีความใส ซึ่งแตกต่างจากวิธีการร้องในแนวเพลงคลาสสิกที่มีการร้องออกเสียงคำที่ไม่ชัดเจน การร้องในแนวเพลงป๊อปมีวิธีที่หลากหลาย แล้วแต่การแสดงออก และการสื่อสารทางอารมณ์เพลงของนักร้อง และที่สำคัญ รูปแบบการร้องขึ้นอยู่กับแนวเพลงในแต่ละเพลงด้วย ทำให้นักร้องต้องมีการตีความ วิเคราะห์เทคนิคหรือวิธีการใช้เสียงให้เหมาะสมกับบทเพลงต่างๆ

แบบฝึกหัดการ warm เสียง จึงมีความแตกต่างในการใช้คำและสระในการออกเสียง จากการฝึกด้วยวิธีเปิดคอ ในรูปแบบของเพลงคลาสสิก

ยกตัวอย่างการฝึก หมำ หมำ / หวี่ๆ / เน เน / โน โน / กีก กีก

หลักของการขับร้องเพลง

การขับร้องเป็นการสร้างสรรค์ทางดนตรีวิธีหนึ่ง ซึ่งใช้วิธีเปล่งเสียงออกมาให้เป็นเพลงต่าง ๆ โดยอาศัยองค์ประกอบทางดนตรี เพื่อทำให้เพลงที่ร้องมีความไพเราะขึ้น

๑. **ประเภทของการขับร้อง** แบ่งออกเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑. การขับร้องอิสระ คือ การขับร้องทั่วไป โดยไม่มีดนตรีประกอบผู้ขับร้องสามารถขับร้องตามที่ตนเองถนัดหรือต้องการ โดยไม่คำนึงถึงระดับเสียงของเครื่องดนตรี

๒. การขับร้องประกอบดนตรี คือ การขับร้องให้เข้ากับการบรรเลงเครื่องดนตรี โดยคำนึงถึงทำนองจังหวะ และรูปแบบของเพลง

๓. การขับร้องประกอบการแสดง คือ การขับร้องเพื่อบรรยายเนื้อเรื่องหรือเนื้อเพลงประกอบการแสดงต่าง ๆ

๔. การขับร้องหมู่ คือ การขับร้องพร้อมกันตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ การขับร้องทำนองเดียวกันและการร้องประสานเสียง

๒. การขับร้องเพลงไทย การขับร้องเพลงไทย ควรเริ่มจากท่าทางการร้อง เนื่องจากเพลงไทยมีลักษณะเฉพาะ ผู้ขับร้องจะนั่งร้องเป็นส่วนใหญ่และมียืนร้องบ้างตามโอกาส ซึ่งผู้ขับร้องควรจะแสดงท่าทางให้เหมาะสม ดังนี้

๑. **ท่านั่ง** ผู้ขับร้องส่วนใหญ่จะนั่งราบกับพื้นเวทีเช่นเดียวกับนักดนตรีซึ่งจะต้องนั่งพับเพียบให้เรียบร้อย สำรวมกิริยา นั่งตัวตรงไม่กระดุกกระดิก หรือเคลื่อนไหวมากเกินไป ขณะร้องให้หันหน้าไปทางผู้ชมเสมอ

๒. ท่ายืน ในบางโอกาสผู้ขับร้องอาจจะได้ยืนร้อง ซึ่งผู้ขับร้องควรยืนร้อง ซึ่งผู้ขับร้องควรยืนอย่างสำรวมกิริยาท่าทาง และระวังการเคลื่อนไหวมือ เท้า และลำตัว

การขับร้องเพลงไทย มีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

๑. ร้องให้มีระดับเสียงสอดคล้องกับเสียงดนตรี

๒. หายใจเข้า-ออก ให้สอดคล้องกับช่วงจังหวะ ทำนอง และเนื้อเพลง

๓. ออกเสียงพยัญชนะ สระ คำควบกล้ำ ตามอักขรวิธี

๔. ร้องให้ถูกต้องตามวรรคตอนของเนื้อเพลง เพราะหากร้องไม่ถูกวรรคตอน อาจทำให้ความหมายคลาดเคลื่อนได้

๕. เนื่องจากเพลงไทยมีการเอื้อน ให้ระมัดระวังในเรื่องการออกเสียงควรเอื้อนให้มีน้ำเสียงสม่ำเสมอตามจังหวะและทำนองเพลง

การขับร้อง

การขับร้องเพลง เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ทางดนตรีวิธีหนึ่ง ที่ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่ผู้ร้องและผู้ฟัง ซึ่งการขับร้องอาจจะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ **การขับร้องเดี่ยวและการขับร้องหมู่**

การขับร้องเดี่ยว หมายถึง การร้องเพลงโดยบุคคลเพียงคนเดียว อาจมีดนตรีประกอบหรือไม่มีก็ได้

การขับร้องหมู่ หมายถึง การร้องเพลงโดยบุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป อาจมีดนตรีประกอบหรือไม่มีก็ได้ ซึ่งการขับร้องแบบหมู่นี้อาจจะร้องแบบเป็นทำนองเดียวกันหรือร้องแบบประสานเสียงกันก็ได้

การขับร้องเพลงประเภทต่าง ๆ ให้มีความไพเราะ ต้องอาศัยการฝึกฝนบ่อย ๆ จนเกิดความชำนาญ และใช้หลักการขับร้องที่ถูกต้อง ดังนี้

การขับร้อง มีหลักในการฝึกปฏิบัติ ดังนี้

๑. การออกเสียง ในการขับร้องเพลงจะต้องออกเสียงให้เต็มเสียงตามจังหวะและทำนองของเพลง ซึ่งจะต้องมีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ไม่ขาดช่วง

๒. การหายใจเข้าออก เนื่องจากการร้องเพลง ต้องอาศัยลมในการเปล่งเสียง ดังนั้น การหายใจเข้าออกจึงมีความสำคัญในการร้องเพลง เพราะเกี่ยวข้องกับการหมุนเวียนของลมในร่างกาย การหายใจเข้าออกให้สอดคล้องกับการร้องเพลง จึงมีส่วนช่วยทำให้ร้องเพลงได้ดีขึ้น

๓. การใส่อารมณ์กับเพลง เพลงที่ขับร้องมีหลายประเภท บางเพลงให้อารมณ์สนุกสนาน บางเพลงให้อารมณ์เศร้า ผู้ขับร้องควรรู้ความหมายจังหวะและทำนองเพลง เพื่อจะได้ปรับอารมณ์และความรู้สึกให้เข้ากับเพลงจะทำให้ร้องเพลงได้ดี

๔. การเปล่งเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธี การเปล่งเสียงร้องเพลงควรให้ถูกต้องตามอักขรวิธี คือ ออกเสียงพยัญชนะ วรรณยุกต์ให้ชัดเจนตามหลักการออกเสียง โดยเฉพาะคำควบกล้ำ

๕. ท่าทางในการร้องเพลง การร้องเพลง ควรแสดงท่าทางให้เหมาะสมไม่ล้วง แคะ แกะ เกา ซึ่งเป็นการสร้างความรำคาญให้แก่ผู้ฟัง และควรสร้างบรรยากาศร่วมกับผู้ฟัง ให้ผู้ฟังได้มีอารมณ์ร่วมกับเพลงที่ร้อง พื้นฐานการขับร้อง

การขับร้องของนักร้อง หรือนักร้องประสานเสียง ควรพัฒนาเทคนิคการขับร้องเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่การวางท่าทางที่ถูกต้อง การใช้ลมอย่างสมบูรณ์ การเปล่งเสียงที่ถูกวิธี ซึ่งพื้นฐานเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ร้องมีเทคนิคการร้องที่ดี ป้องกันการร้องเพี้ยน ซึ่งจะทำให้เจ็บคอ เจ็บกล้ามเนื้อ จนไปถึงไม่สามารถร้องเพลงได้

วาทยากร (Conductor) ในที่นี้จะหมายถึงผู้อำนวยเพลงของคณะนักร้องประสานเสียง ซึ่งเป็นผู้ฝึกสอนคณะนักร้องประสานเสียง โดยใช้เวลาการฝึกซ้อม สม่ำเสมอ ปูพื้นฐานการร้องเพลงที่ถูกวิธี การเลือกเพลงร้องที่เหมาะสม ดูช่วงกว้างของระดับเสียงว่าเหมาะสมกับคณะนักร้องหรือไม่ จังหวะ และความเข้มของเสียงที่พอดี และองค์ประกอบอื่นๆ ให้เหมาะสมกับคณะนักร้องประสานเสียงที่สุด

การฝึกซ้อม การสร้างเสียงประสาน ขั้นตอนการขับร้องเดี่ยว จะแตกต่างกับการฝึกนักร้องประสานเสียง แต่ยังคงใช้หลักการฝึกร้องเพลงเหมือนกัน เพื่อพัฒนาเทคนิคการขับร้องและสร้างเสียงที่มีคุณภาพ ในการขับร้องประสานเสียงนั้น นักร้องต้องพยายามร้องให้เสียงกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน นั่นหมายถึงทุกคนจะต้องเปล่งเสียงพยัญชนะสระอย่างพร้อมเพรียงกัน ด้วยเทคนิคการร้องเหมือนกัน การสื่อความหมายของเพลง เข้าใจตรงกัน นอกเหนือจากที่จะต้องร้องให้พร้อมเพรียงกันในแนวเสียงเดียวกัน เพื่อให้สื่อความหมายของเพลงได้อย่างสมบูรณ์

จุดมุ่งหมายของการฝึกซ้อมการขับร้องเพลง

๑. ท่าทางการยืน – มีท่าทางที่ดี มั่นใจ ไม่เกรง ปล่อยตามสบาย แต่มั่งคง ซึ่งจะเอื้ออำนวยให้หายใจได้ถูกวิธี และร้องออกมาได้ดี

๒. การหายใจและการควบคุมการใช้ลม – ซี่โครง (rib) ให้ขยายออกได้อย่างสบาย อกไม่ยุบเมื่อหายใจออก หายใจไม่มีเสียงดัง ควบคุมลมหายใจได้ดี และให้คงขยายซี่โครงไว้ตลอดเวลาในขณะร้องเพลง

๓. ร้องสระได้ชัดเจน – สามารถร้องเพลงได้ชัด ทำรูปปากให้ถูกต้อง

๔. ร้องพยัญชนะได้ชัดเจน – ไม่เกร็งขากรรไกร ไม่เกร็งลิ้นและขยันปากได้คล่อง

๕. ภาษาชัดเจน – มีความสามารในการร้องเพลงภาษาต่างๆ ได้อย่างชัดเจน ถูกต้องตามหลักของภาษานั้นๆ

๖. มีเสียงก้องกังวาน – เข้าใจวิธีการทำให้เสียงมีความก้องกังวาน และรู้จักที่จะใช้เทคนิคการสั่นเสียงได้อย่างพอเหมาะพอดี

๗. รู้จักเสียงของตนเอง – รู้ขีดความสามารถของเสียงตนเอง รู้จักช่วงเสียงที่เหมาะสมของตน รู้จักข้อดีข้อเสียของตนอยู่ที่ใด จะนำมาใช้อย่างไร

๘. รู้จักวิธีการฝึกซ้อม – เข้าใจวิธีการฝึกซ้อมอย่างมีประสิทธิภาพ รู้ขั้นตอนและวิธีการศึกษาเพลงอย่างละเอียด

๙. รู้จักวิธีการตีความบทเพลง (Interpretation) – สามารถตีความบทเพลงและถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้ถูกต้อง

๑๐. แสดงได้ – มีความสามารถที่จะนำเสนอ แสดงการขับร้องต่อหน้าผู้ชมด้วยความมั่นใจได้

๑๑. ร้องประสานเสียงได้- นำความรู้ด้านทักษะการขับร้องไปใช้ในการขับร้องประสานเสียงได้ โดยสามารถแยกแยะเทคนิคการเปล่งเสียงในการขับร้องเดียวและในการขับร้องกลุ่ม

๑๒. รักษาสุขภาพ – รักษาสุขลักษณะที่ดี กินอาหารถูกต้องตามโภชนาการ และดูแลรักษาสุขภาพรักษากล่องเสียง และรู้วิธีการขับร้องที่ไม่ทำลายเสียง

๑๓. รู้จักการพัฒนา – พัฒนาความสามารถและเทคนิคในการขับร้องอยู่เสมอ ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ